

В суспільстві існують такі правила життя: обов'язки, закон і право.

Обов'язок – це сукупність зобов'язань людини перед іншими. Він виступає, як нормативна категорія, що регламентує соціальні обов'язки, котрі повинен виконувати індивідум як суспільну необхідність.

Закон – нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, що регулює найважливіші суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил (норм); прийнятий в особливому порядку законодавчим органом (наприклад, парламентом), або безпосередньо народом.

Право – це обумовлена природою людини і суспільства система регулювання суспільних відносин, що виражає свободу особистості, та якій притаманні нормативність, формальна визначеність в офіційних джерелах і забезпеченість можливістю державного примусу. Основні принципи прав людини: свобода, рівність, толерантність і солідарність. Держава несе відповідальність за дотримання прав людини і її обов'язок – забезпечити права кожного громадянина.

Усі люди мають права, які залишаються у будь-який час та у будь-якому місці. Вони називаються правами людини, як їх визначено у Загальній Декларації прав людини 1948 року. В Україні права людини закріплені в Конституції України.

В усьму світі чоловіки, жінки та діти з обмеженими можливостями (інваліди) залишаються „невидимими” для суспільства: вони або ізольовані від нього, або ігноруються ним. У кращому випадку їх сприймають як пасивні об'єкти благодійності. Довгий час вважалося, що такі проблеми є наслідком наявності у таких людей фізичних, психічних й інтелектуальних порушень. Але прийняття і набуття чинності Конвенції про права інвалідів та Факультативного протоколу до неї знаменувало кардинальні зміни в існуючих підходах до проблем інвалідності.

Тема прав людини з обмеженими можливостями все більше набуває правозахисного характеру. В Україні Верховна Рада прийняла Закон „Про основи соціального захисту інвалідів”, а Кабінет Міністрів України – Постанову „Про концепцію Уряду України із розв'язання проблем інвалідів до 2020 року”.

Але, на жаль, не всі громадяни України, в тому числі й інваліди, знають про свої права. При вчиненні якогось правопорушення через незнання Закону, юридичне загальне правило гласить так: „Незнання закону не звільняється від відповідальності”.

З метою ознайомлення громадськості, зокрема людей з обмеженими можливостями, з основними аспектами у сфері захисту прав людини та прав вразливих груп Свалявська районна організація „Правозахист” і Свалявська громадська організація інвалідів „Центр Ружа” звернулись до президента ГО Фондація „Вища школа професійної політики” Олега Юрійовича Востриха, щоб провести у Сваляві семінар. 14 грудня з Києва у Сваляву приїхали разом з паном Вострихом кандидати філологічних наук – міжнародні тренерки Наталія Дульнева, Світлана Марінцова і провели з членами Свалявської районної організації „Правозахист” і Свалявської громадської організації інвалідів „Центр Ружа”, семінар на тему „Права людини та обов’язки держави”. Його мета – сформувати у людей чітке уявлення про принципи та категорії прав людини, основні документи з прав людини, де містяться важливі міжнародні та інші норми, а також детально розглянути права людей з інвалідністю. Адже вони належать до особливо вразливих груп, захист яких набуває надзвичайної актуальності в сучасній Україні, оскільки такі люди стають жертвами дискримінації. На семінарі робився наголос на документи та інструменти ООН, а також регіональні європейські документи та механізми. Для закріплення матеріалу також проводилися і практичні навички самими учасникам, тобто, як документально оформити письмове звернення до державного органу, до Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, до Комітету у Верховній раді у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів, а також, як написати скаргу до прокуратури, Комітету ООН з прав інвалідів. Практикувалися, як написати позовні заяви до суду, апеляційного суду, Верховного суду України і до Європейського суду з прав людини.

І насамкінець семінару за успішне завершення теоретично-прикладного тренінгового курсу президент Вищої школи професійної політики Олег Вострих урочисто вручив кожному учаснику Диплом та навчальний посібник „Права людини і обов’язки держави. Соціальні права та проблеми подолання дискримінації”.

Учасники семінару щиро дякували гостям з Києва за корисне і необхідне навчання, а також запрошували їх приїжджати частіше в мальовничу і гостинну Сваляву, адже вони допомагають людям і особливо з обмеженими можливостями.

Василь ШЕТЕЛЯ,
голова Свалявської районної організації „Правозахист” та Свалявської громадської організації інвалідів
„Центр Ружа”.